

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wstęp	15
ROZDZIAŁ I. Teoretycznoprawny aspekt aktu urodzenia	19
1. Charakter prawny aktu urodzenia	19
1.1. Administracyjny charakter aktu urodzenia	19
1.1.1. Ujęcie aktu urodzenia w nauce prawa administracyjnego	20
1.1.2. Czynności o charakterze administracyjnym związane z rejestracją zdarzeń w akcie urodzenia	23
1.1.3. Pojęcie aktu administracyjnego	26
1.2. Akt urodzenia jako dowód istnienia stosunku cywilnoprawnego	32
1.2.1. Urodzenie jako zdarzenie prawne	32
1.2.2. Akt urodzenia a nabycie zdolności prawnej	33
2. Prawo człowieka do tożsamości	34
2.1. Godność jako źródło praw człowieka	35
2.2. Prawne ujęcie tożsamości człowieka	38
2.3. Psychologiczne ujęcie tożsamości człowieka	42
3. Stan cywilny i stan osobisty człowieka	44
3.1. Pojęcie stanu cywilnego	44
3.1.1. Cechy stanu cywilnego	49
3.1.2. Prawa stanu cywilnego	52
3.2. Stan osobisty	56
3.3. Ochrona stanu cywilnego w ustawie – Prawo o aktach stanu cywilnego	57
3.4. Ochrona stanu cywilnego na gruncie prawa cywilnego	60
ROZDZIAŁ II. Rejestracja stanu cywilnego człowieka w akcie urodzenia	64
1. Rejestracja stanu cywilnego w aktach stanu cywilnego	64
1.1. Księgi metrykalne jako pierwowzór rejestracji stanu cywilnego ..	65

1.2. Rys historyczny rejestracji stanu cywilnego w Polsce	67
1.3. Pojęcie i zasady rejestracji stanu cywilnego	72
1.4. Księgi stanu cywilnego	77
1.4.1. Uwagi ogólne	77
1.4.2. Odpisy z ksiąg stanu cywilnego	81
1.5. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego	83
1.6. Wpisy dodatkowe w akcie stanu cywilnego	85
1.6.1. Wzmianki dodatkowe	85
1.6.2. Przypiski	86
1.6.3. Uwagi	86
2. Akt urodzenia jako akt stanu cywilnego	87
2.1. Treść aktu urodzenia	87
2.1.1. Nazwisko, imię, płeć dziecka	88
2.1.2. Miejsce urodzenia dziecka	91
2.1.3. Data urodzenia dziecka	92
2.1.4. Nazwiska, imiona, nazwiska rodowe, data urodzenia i miejsce zamieszkania rodziców dziecka	93
2.1.5. Wpis o ojcostwie na podstawie aktu małżeństwa rodziców dziecka	95
2.1.6. Wpis o ojcostwie względem dziecka pozamałżeńskiego ..	96
2.2. Sporządzenie aktu urodzenia mimo braku danych	97
3. Międzynarodowe standardy w zakresie rejestrowania stanu cywilnego i poszanowania prawa do znajomości swojego pochodzenia	98
3.1. Międzynarodowe standardy w zakresie rejestracji urodzenia ..	98
3.2. Międzynarodowe standardy w zakresie prawa do znajomości swojego pochodzenia	100
3.3. Standardy obowiązujące w ramach Unii Europejskiej	102
3.4. Międzynarodowa Komisja Stanu Cywilnego – MKSC	104
3.5. Uznawanie orzeczeń sądów zagranicznych	105
4. Transkrypcja aktu urodzenia	107
4.1. Pojęcie transkrypcji aktu stanu cywilnego	108
4.2. Zasady transkrypcji aktu urodzenia	110
5. Udostępnianie treści aktu urodzenia	112
5.1. Krąg osób uprawnionych do zapoznania się z treścią aktu urodzenia i akt zbiorowych w oparciu o ustawę – Prawo o aktach stanu cywilnego i rozporządzenie wykonawcze	112
5.2. Interes prawny i interes społeczny w dostępie do aktów stanu cywilnego	114
ROZDZIAŁ III. Prawo jednostki do poszanowania jej prywatności ..	128
1. Prawo do poszanowania prywatności w polskim systemie prawnym	128
1.1. Pojęcie prawa do prywatności	130

1.2. Uregulowanie prawa do prywatności w Konstytucji RP	132
1.3. Prawo do prywatności w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i sądów powszechnych	135
1.4. Rola państwa w realizacji prawa do prywatności	137
1.4.1. Akt urodzenia jako narzędzie realizacji prawa do prywatności	139
2. Międzynarodowe standardy ochrony prawa do prywatności	140
3. Autonomia informacyjna jednostki jako składnik prawa do prywatności	144
3.1. Pojęcie autonomii informacyjnej jednostki	144
3.2. Podstawy prawne autonomii informacyjnej jednostki i orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego	146
3.3. Ograniczenie autonomii informacyjnej jednostki	149
3.4. Klauzule generalne	150
4. Cywilistyczna koncepcja ochrony prawa do prywatności	154
4.1. Pojęcie dóbr osobistych w kontekście ochrony prawa do prywatności	155
4.2. Stan cywilny jako dobro osobiste	160
5. Ochrona prywatności danych osobowych jednostki	161
ROZDZIAŁ IV. Odzwierciedlenie stosunków filiacyjnych w akcie urodzenia	168
1. Treść aktu urodzenia niewymagającego uprzedniego rozstrzygnięcia sądu	168
1.1. Akt urodzenia sporządzony na podstawie pisemnego zgłoszenia urodzenia	169
1.1.1. Pisemne zgłoszenie urodzenia i karta zgonu dla dziecka martwo urodzonego	175
1.1.2. Niezgłoszenie faktu urodzenia jako wykroczenie przeciwko obowiązkowi ewidencji	178
1.2. Akt urodzenia dziecka objętego domniemaniem pochodzenia od męża matki	179
1.2.1. Domniemanie prawne	179
1.2.1.1. Domniemania a fikcje prawne	185
1.2.1.2. Domniemania w prawie rodzinnym i ustawie – Prawo o aktach stanu cywilnego	187
1.2.1.3. Domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki	188
1.2.1.4. Treść aktu urodzenia dziecka objętego domniemaniem	190
1.3. Akt urodzenia dziecka, względem którego dokonano uznania ojcostwa	192

1.3.1. Uznanie ojcostwa w prawie rodzinnym	193
1.3.2. Rejestracja uznania ojcostwa w akcie urodzenia dziecka	196
1.4. Akt urodzenia dziecka poczętego na skutek zastosowania metod wspomaganej prokreacji	198
1.4.1. Aspekt medyczny stosowania metod wspomaganej prokreacji	201
1.4.2. Treść aktu urodzenia dziecka poczętego metodą wspomaganej prokreacji	203
1.4.3. Akt urodzenia jako źródło wiedzy o pochodzeniu genetycznym	205
1.4.4. Inseminacja i zapłodnienie pozaustrojowe <i>post mortem</i> a ochrona stabilności stanu cywilnego	208
2. Treść aktu urodzenia wymagającego uprzedniego rozstrzygnięcia sądu	213
2.1. Akt urodzenia dziecka przysposobionego	213
2.1.1. Akt urodzenia przysposobionego w sposób niepełny (<i>adoptio minus plena</i>)	219
2.1.2. Akt urodzenia dziecka przysposobionego w sposób pełny (<i>adoptio plena</i>)	220
2.1.3. Akt urodzenia dziecka przysposobionego w sposób całkowity (<i>adoptio plenissima</i>)	222
2.2. Akt urodzenia dziecka nieznanymi rodzicami	225
2.3. Akt urodzenia dziecka, którego pochodzenie zostało zaprzeczone	229
2.3.1. Zaprzeczenie ojcostwa i macierzyństwa – polskie regulacje prawne	229
2.3.2. Regulacje innych państw w zakresie zaprzeczania ojcostwa	234
2.3.3. Rola aktu urodzenia w zaprzeczeniu ojcostwa	235
2.3.4. Zmiana nazwiska dziecka po zaprzeczeniu ojcostwa	238
2.3.5. Ochrona prywatności a treść aktu urodzenia zawierającego wpis o zaprzeczeniu ojcostwa	238
2.4. Akt urodzenia dziecka, wobec którego ustalono bezskuteczność uznania ojcostwa	240
2.4.1. Ustalenie bezskuteczności uznania w świetle Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	240
2.4.2. Treść aktu urodzenia w przypadku ustalenia bezskuteczności uznania a realizacja prawa do prywatności	243
2.5. Akt urodzenia dziecka, względem którego sąd ustalił ojcostwo	245
2.5.1. Sądowe ustalenie ojcostwa – regulacje Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	245

2.5.2. Treść aktu urodzenia dziecka, względem którego sądowo ustalono ojcostwo	247
2.6. Odzwierciedlenie w akcie urodzenia stanu cywilnego osoby, która dokonała sądowej zmiany płci	249
2.6.1. Transseksualizm jako zjawisko społeczne	251
2.6.2. Płeć jako element stanu cywilnego człowieka	254
2.6.3. Orzecznictwo sądów polskich w sprawie sądowej zmiany płci	256
2.6.4. Zmiana płci – <i>de lege lata</i> i <i>de lege ferenda</i>	259
2.6.5. Akt urodzenia osoby zmieniającej płeć jako narzędzie ochrony prywatności tej osoby i osób trzecich	264
2.6.6. Ochrona stanu cywilnego transseksualistów i osób trzecich w systemach prawnych innych państw	272
2.6.7. Rola państwa w zagwarantowaniu ochrony stanu cywilnego osoby transseksualnej i osób trzecich	274
2.6.8. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach z zakresu ochrony stanu cywilnego osób dokonujących zmiany płci	278
2.7. Zmiany w akcie urodzenia osoby zmarłej i jej zstępnych	284
2.7.1. Niewzruszalność stanu cywilnego zmarłego dziecka	286
2.7.2. Wzruszalność stanu cywilnego zmarłego dziecka	289
2.7.3. Wzruszalność stanu cywilnego innych niż dziecko osób zmarłych, legitymowanych w postępowaniach związanych z dochodzeniem pochodzenia	290
2.7.4. Rola zstępnych w ingerencji w stan cywilny osoby zmarłej	291
2.7.5. Treść aktu urodzenia a zmiany w stanie cywilnym osoby zmarłej	292
Zakończenie	295
Załączniki	307
1. Wzór aktu urodzenia	307
2. Wzór zupełnego odpisu aktu urodzenia	308
3. Wzór skróconego odpisu aktu urodzenia	310
4. Wzór pisemnego zgłoszenia urodzenia	311
Bibliografia	315